

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Daniely Zemanové, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobkyně: **Armex Global, a.s.**, se sídlem Biskupský dvůr 2095/8, Praha 1, zast. Mgr. Jakubem Hajdučíkem, advokátem se sídlem Sluneční nám. 2588/14, Praha 5, proti žalovanému: **Finanční úřad pro hlavní město Prahu**, se sídlem Štěpánská 28, Praha 1, ve věci ochrany před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 5. 2017, čj. 11 A 181/2016-25,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala dne 25. 1. 2012 přiznání k dani z přidané hodnoty za 4. čtvrtletí 2011, ve kterém vykázala nadměrný odpočet ve výši 2 023 339 Kč. Žalovaný dospěl k závěru, že nárok na nadměrný odpočet nebyl prokázán a platebním výměrem vyměřil stěžovatelce daňovou povinnost ve výši 9 375 Kč. Odvolací finanční ředitelství platební výměr změnilo na částku nadměrného odpočtu ve výši 2 023 339 Kč.

[2] Stěžovatelka se následně domáhala předepsání úroku podle § 254 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, na svůj osobní daňový účet. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 16. 9. 2016, čj. 6 A 221/2013-53, vyhověl žalobě stěžovatelky na ochranu před

nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v nepředepsání úroků na osobní daňový účet stěžovatelky a rozhodl, že žalovaný je povinen zaevidovat na osobní daňový účet stěžovatelky úrok za období od 1. 4. 2012 do 25. 6. 2013.

[3] Na základě rozsudku městského soudu vydal žalovaný dne 14. 10. 2016 rozhodnutí čj. 7438434/16/2001-52525-108460, o výši úroku z neoprávněného jednání správce daně, kterým přiznal stěžovatelce úrok z neoprávněného jednání správce daně vztahujícího se k dani z přidané hodnoty za zdaňovací období 4. čtvrtletí 2011 ve výši 360 781 Kč. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že případný přeplatek vzniklý zaevidováním úroku na osobní daňový účet stěžovatelky bude vrácen na základě žádosti.

[4] Stěžovatelka zaslala dne 18. 10. 2016 Odvolacímu finančnímu ředitelství podnět proti nečinnosti žalovaného, kterou stěžovatelka spatřovala v tom, že žalovaný nevrátil stěžovatelce přeplatek vzniklý na základě přiznaného úroku, ačkoliv tak měl učinit z úřední povinnosti podle § 254 odst. 4 daňového řádu. Odvolací finanční ředitelství podnět stěžovatelky odložilo s tím, že přeplatek vzniklý v souvislosti s neoprávněným jednáním správce daně se vrací na žádost podle § 155 odst. 2 daňového řádu. Stěžovatelka žádost o vrácení nepodala, žalovaný tedy nemohl být nečinný.

[5] Stěžovatelka podala následně proti žalovanému žalobu, kterou se domáhala ochrany před nezákonným zásahem spočívajícím v nevrácení přeplatku ve výši 360 781 Kč vzniklého přiznáním úroku z neoprávněného jednání správce daně podle § 254 odst. 1 daňového řádu. Stěžovatelka navrhla, aby městský soud vydal rozsudek, kterým přikáže žalovanému, aby uhradil stěžovatelce požadovanou částku spolu se zákonným úrokem podle § 155 odst. 5 daňového řádu a aby nahradil stěžovatelce náklady řízení.

[6] Městský soud žalobu stěžovatelky zamítl, neboť NSS v mezidobí rozsudkem ze dne 9. 3. 2017, čj. 1 Afs 265/2013-33, zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 9. 2016, čj. 6 A 221/2013. Zrušený rozsudek městského soudu byl jediným důvodem pro vydání rozhodnutí žalovaného o výši úroků z neoprávněného jednání správce daně a jeho předepsání na osobní daňový účet stěžovatelky. Podle § 87 odst. 1 s. ř. s. soud v řízení o ochraně proti nezákonnému zásahu rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí. NSS ve zrušujícím rozsudku jednoznačně označil za nesprávnou délku období, pro kterou městský soud rozhodl, že má být stěžovatelce přiznán úrok. Zároveň NSS vyjádřil i pochybnosti o tom, zda byly v případě stěžovatelky vůbec naplněny zákonné podmínky pro vznik úroku podle § 254 odst. 1 daňového řádu. Je-li zpochybněn úkon předepsání úroku na účet stěžovatelky, nemůže městský soud v projednávané věci uložit žalovanému povinnost k vrácení přeplatku stěžovatelce, neboť se jedná o úkon navazující. Rozhodnutí žalovaného vydané na základě zrušeného rozsudku městského soudu sice stále existuje, ale městský soud zdůraznil, že jím byla pouze stanovena výše úroku. Rozhodnutí žalovaného není úkonem, na jehož základě provedl správce daně předepsání úroku na osobní daňový účet stěžovatelky. Předepsání je samostatným úkonem, jehož provedení není možné za současné situace žalovanému uložit. Ohledně návrhu stěžovatelky na přiznání úroku podle § 155 odst. 5 daňového řádu od 25. 6. 2013 do zaplacení městský soud uvedl, že doposud nebylo rozhodnuto o výši částky, ze které by se měl požadovaný úrok počítat, a soud nemůže nahrazovat činnost příslušného správního orgánu.

pokračování

II. Shrnutí kasační stížnosti, vyjádření žalovaného

[7] Stěžovatelka napadla včas podanou kasační stížností rozsudek městského soudu z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a navrhla, aby NSS napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Rozhodnutí žalovaného, kterým byly stěžovatelce přiznány úroky podle § 254 odst. 1 daňového řádu, je pravomocné a vykonatelné. Na základě rozhodnutí byl úrok řádně předepsán na osobní daňový účet stěžovatelky. Je nepodstatné, že rozsudek městského soudu byl následně zrušen rozsudkem NSS, neboť rozhodnutí žalovaného je veřejnoprávní akt, u kterého platí presumpce správnosti. Městský soud měl povinnost zabývat se žalobou stěžovatelky a vyřešit otázku, zda se přeplatek vzniklý předepsáním úroku z neoprávněného jednání správce daně vrací z moci úřední podle § 254 odst. 4 daňového řádu, nebo na žádost podle § 155 odst. 2 daňového řádu.

[9] Žalovaný se ve svém vyjádření ztotožnil se závěrem městského soudu. Soud byl na základě ustanovení § 87 odst. 1 s. ř. s. povinen vycházet ze skutkového stavu ke dni rozhodnutí a zohlednit rozsudek NSS, který zrušil rozsudek městského soudu, na jehož základě byl stěžovatelce přiznán a předepsán úrok z neoprávněného jednání správce daně.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a splňuje zákonné náležitosti podle § 106 odst. 1 s. ř. s.

[11] NSS přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka ve své kasační stížnosti uplatnila. Neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[12] Jádrem sporu je otázka, jaký vliv má rozsudek NSS ze dne 9. 3. 2017, čj. 1 Afs 265/2016-33, kterým byl zrušen rozsudek městského soudu, na jehož základě vydal žalovaný rozhodnutí o přiznání úroků z neoprávněného jednání správce daně a úrok předepsal na osobní daňový účet stěžovatelky, na nyní projednávané řízení o ochraně proti nezákonnému zásahu, ve kterém se stěžovatelka domáhá vrácení přiznaného a předepsaného úroku žalovaným z úřední povinnosti. Jinými slovy, měl-li městský soud přihlédnout ke zrušujícímu rozsudku NSS i přesto, že rozhodnutí žalovaného o přiznání úroků je nadále pravomocné.

III. A
K formulaci žalobního petitu

[13] Městský soud shrnul v napadeném rozsudku svůj stěžejní argument tak, že *[v]zhledem k tomu, že se žalobce v nyní projednávané věci domáhá faktického vyplacení konkrétní částky, která byla zpochybněna rozsudkem Nejvyššího správního soudu, nemůže soud za této situace uložit žalovanému, aby vyplatil žalobci úroky z neoprávněného jednání správce daně v jím požadované výši.* NSS se proto nejprve zabýval petitem žaloby, neboť jeho formulace byla pro zamítavý rozsudek městského soudu zásadní.

[14] Žaloby v řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 a násl. s. ř. s. jsou prostředkem obrany před nezákonným jednáním veřejné správy v případech, kdy se ochrany práv nelze domoci jiným právním prostředkem (§ 85 s. ř. s.). Takovým zásahem může být i nezákonné omisivní jednání správního orgánu v případech, kdy má konat z úřední povinnosti, neboť jsou splněny všechny zákonné podmínky, a výsledkem činnosti správního orgánu není rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 16. 11. 2010, čj. 7 Aps 3/2008-98, publ. pod č. 2206/2011 Sb. NSS).

[15] Zásahová žaloba je důvodná za splnění následujících podmínek: žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem" v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka) a byly zaměřeny přímo proti žalobci nebo v jejich důsledku bylo proti žalobci přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byť jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (srov. přiměřeně rozsudek NSS ze dne 17. 3. 2008, čj. 2 Aps 1/2005-65, publ. pod č. 603/2005 Sb. NSS). U zásahových žalob, kterými se žalobce domáhá, aby krajský (městský) soud zakázal správnímu orgánu pokračování v porušování žalobcova práva a aby přikázal správnímu orgánu obnovení stavu před zásahem, musí tvrzený zásah nebo jeho důsledky trvat nebo musí hrozit opakování zásahu (6. podmínka). Výše uvedené podmínky tvoří okruh skutečností, které musí žalobce v zásahové žalobě tvrdit a prokázat, chce-li být s žalobou úspěšný. Jedná se tedy o obsah jeho povinnosti tvrzení a důkazní.

[16] Stěžovatelka tvrdila, že byla přímo zkrácena na svých právech nezákonným zásahem žalovaného, který spočíval v nevyplacení konkrétní částky ve výši 360 781 Kč z osobního daňového účtu stěžovatelky, ačkoliv měl tuto částku žalovaný podle § 254 odst. 4 daňového řádu vyplatit z úřední povinnosti. Zásah žalovaného byl zaměřen přímo proti stěžovatelce a částka nebyla stěžovatelce doposud vyplacena. Stěžovatelka formulovala žalobní petit, kterým vymezila předmět řízení a konkretizovala nezákonný zásah tak, že navrhla, *aby* [městský soud] *vydal tento rozsudek:*

> *I. Finanční úřad pro hlavní město Prahu je povinen uhradit korporaci Armex Global, a. s. částku 360 781 Kč spolu se zákonným úrokem podle § 155 odst. 5 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů ode dne 25. 6. 2013 do zaplacení, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.*
>
> *II. Žalovaný je povinen nahradit k rukám právního zástupce žalobce náklady řízení, a to vše do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.*

pokračování

[17] Řízení o zásahové žalobě je jako celé správní soudnictví ovládáno zásadou dispoziční. Žalobce je pánem sporu a záleží výhradně na něm, zda bude spor vůbec zahájen, jaké námitky budou v řízení uplatněny a jakého rozhodnutí se bude domáhat. Žalobce nastavuje referenční rámec soudního řízení, které podanou žalobou sám vyvolal (srov. přiměřeně např. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008-78, publ. pod č. 2162/2011 Sb. NSS, a rozsudky NSS ze dne 1. 2. 2006, čj. 1 Afs 24/2005-70, publ. pod č. 888/2006 Sb. NSS, a ze dne 8. 11. 2012, čj. 2 As 86/2010-90).

[18] Z formulace žalobního petitu je zřejmé, že předmětem řízení o žalobě stěžovatelky nebyla otázka, *zda se přeplatek vzniklý na základě rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 10. 2016, čj.: 7438434/16/2001-52525-108460, vrací z moci úřední či nikoliv*, jak nyní tvrdí stěžovatelka v odstavci [5] kasační stížnosti, ale otázka, zda je žalovaný povinen *uhradit korporaci Armex Global, a. s., částku 360 781 Kč spolu se zákonným úrokem podle § 155 odst. 5 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád*, jak vymezila svůj žalobní petit stěžovatelka v žalobě.

[19] Formulace petitu má zásadní význam pro posouzení důvodnosti žaloby. Zásahové žaloby jsou v zásadě zbytkovou kategorií a mají subsidiární povahu k ostatním žalobním typům obsažených v s. ř. s. Této povaze odpovídá i velká druhová různorodost zásahů, proti kterým se lze zásahovou žalobou bránit. Jak uvedl NSS ve svém rozsudku ze dne 4. 8. 2005, čj. 2 Aps 3/2004-42, publ. pod. č. 120/2005 Sb. NSS, *definici zásahu zákon neobsahuje, zásah vymezuje velmi obecně a široce. Přesná definice ani není možná, protože pod pojem zásahu spadá velké množství faktických činností správních orgánů, ke kterým jsou různými zákony oprávněny. Jde o úkony neformální, pro které mohou a nemusí být stanovena pravidla, např. faktické pokyny (typicky v dopravě), bezprostřední zásahy (při ohrožení, při demonstraci, příkazy ke zjednání nápravy), zajišťovací úkony atd.; tedy obecně úkony, které nejsou činěny formou rozhodnutí, ale přesto jsou závazné pro osoby, vůči nimž směřují, a ty jsou povinny na jejich základě něco konat, nějaké činnosti se zdržet nebo nějaké jednání strpět, a to na základě jak písemného, tak i faktického (ústního či jinak vyjádřeného) pokynu či příkazu.* Různorodost zásahů veřejné správy do veřejných subjektivních práv osob se promítá do povinnosti těchto osob v žalobě řádně specifikovat zásah, proti kterému se brání, a v souladu s § 84 odst. 3 písm. d) s. ř. s. uvést v žalobě návrh výroku rozsudku. Při formulaci petitu má žalobce vycházet z § 87 odst. 2 s. ř. s., který stanoví obsah výroku rozsudku krajského (městského) soudu. Nelze navrhovat výrok rozsudku, který soud nemá oprávnění vynést.

[20] Ústavní soud ve svém usnesení ze dne 10. 6. 2014, sp. zn. IV. ÚS 2217/13, publ. pod č. 1611/2014 SbNU ÚS, uvedl k formulaci petitu u zásahových žalob, že *v případě, že by obecné soudy rezignovaly na jakékoli nároky na formulaci žalobního petitu, bylo by v podstatě zbytečné rozlišovat mezi typy jednotlivých žalob a žalobci by v podstatě stačilo, aby soudu popsal svůj problém a soud sám by již věc hmotněprávní posoudil tak, aby byl žalobce v řízení úspěšný. Takový postup však akceptovat není možné, neboť pak by soud nevystupoval jako nezávislý a nestranný orgán.*

[21] Zvláštní senát zřízený dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, se ve svém usnesení ze dne 31. 5. 2006, čj. Konf 109/2004-1, zabýval žalobou, kterou se žalobce domáhal vydání rozsudku ukládajícího správnímu orgánu (v daném případě úřadu práce) povinnost zaplatit žalobci peněžité plnění z titulu náhrady

škody způsobené nezákonným zásahem žalovaného do práv žalobce. Žalobce v daném případě formuloval petit znějící na plnění. Zvláštní senát došel za takové situace k závěru, že *žalobce se žalobou podanou u Obvodního soudu pro Prahu 3 nedomáhal (a ani domáhat nemohl) zrušení správního rozhodnutí. Protože žalobce žalobou také nenapadl ani nečinnost žalovaného [přestože se na několika místech v žalobě o nečinnosti žalovaného zmiňuje, žalobní petit na odstranění nečinnosti nemíří (§ 81 odst. 2 s. ř. s.)] ani se – nepochybně podle petitu – nedomáhal ochrany před nezákonným zásahem (§ 82 a násl. s. ř. s.), není – u takto formulované žaloby – dána pravomoc správního soudu.*

[22] Ačkoliv výše uvedený závěr neznamená, že jakákoliv žaloba formulovaná na plnění bude automaticky nepřípustná, je nutné zdůraznit, že při posouzení žaloby vychází krajský (městský) soud především z petitu, který je pro něj závazný. V případě, že existuje rozpor mezi petitem a obsahem žaloby, případně je protichůdný samotný petit, má krajský (městský) soud postupovat podle § 37 odst. 5 s. ř. s. a tyto vady odstranit. (rozsudek NSS ze dne 9. 7. 2009, čj. 7 Aps 2/2009-197). Krajský (městský) soud ovšem nemá povinnost poučovat žalobce o tom, jak by dle názoru soudu měl svůj petit správně formulovat s ohledem na zvolený žalobní typ (rozsudky NSS ze dne 22. 5. 2013, č. j. 1 Ans 21/2012-42, a ze dne 28. 2. 2017, čj. 2 Afs 15/2017-23). Je tedy primárně povinností žalobce, aby vymezil předmět řízení, a domáhá-li se ochrany před nezákonným zásahem, aby tento zásah dle svého uvážení konkretizoval a v žalobě uvedl návrh výroku rozsudku. Soud je předmětem řízení stanoveným žalobcem vázán a nemůže rozhodnout nad rámec petitu nebo zcela mimo něj. Ze stěžovatelčiny žaloby bez pochybností plyne, že se domáhá ochrany před nezákonným zásahem (omisivním jednáním) žalovaného, který spatřuje v nevyplacení konkrétní částky. Mezi petitem žaloby a jejím obsahem není rozpor a je zřejmé, v čem stěžovatelka spatřuje nezákonný zásah. Nebylo tedy nutné postupovat podle § 35 odst. 5 s. ř. s. a žaloba byla projednatelná.

[23] S těmito závěry je v souladu i stěžovatelkou v žalobě citovaný rozsudek NSS ze dne 27. 9. 2012, čj. 1 Aps 5/2011-184. Stěžovatelka v žalobě poukazuje na odstavec [21] citovaného rozsudku, ve kterém NSS uvedl, že *obecně souhlasí s argumenty uvedenými v kasační stížnosti pod bodem a) nazvaným „formulace žalobního petitu“, a to, že je možné žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu žalovanému určit povinnost uhradit žalobci konkrétní finanční částku, a že nelze nadřadit formální formulaci žalobního petitu nad způsobilost poskytnout ochranu právům účastníkům řízení. Krajský soud tak pochybil, pokud odmítl žalobu s odůvodněním, že v řízení dle § 82 a násl. s. ř. s. není soud oprávněn rozhodovat o povinnosti žalovaného zaplatit žalobci požadovanou částku.* Z této části stěžovatelka dovozuje, že petit zásahové žaloby lze bez dalšího formulovat jako petit na plnění. Tento závěr NSS nijak nezpochybňuje, avšak týká se pouze přípustnosti takto formulovaného petitu. Podle závěru citovaného rozsudku nelze zásahovou žalobu bez dalšího odmítnout pouze proto, že je v petitu požadováno plnění konkrétní částky. To ovšem v žádném případě neznamená, že zvolená formulace petitu nenese důsledky pro posouzení existence zásahu a důvodnosti žaloby.

[24] Stěžovatelka požadovala po žalovaném vyplacení konkrétní částky, nezákonný zásah tedy definovala jako nepřevedení částky 360 781 Kč spolu se zákonným úrokem. Na této formulaci petitu trvala a uváděla důvody, proč ji záměrně zvolila. Městský soud byl omezen takto specifikovaným návrhem a musel rozhodnout, zda v nevyplacení této

pokračování

přesné částky je možno ke dni vydání jeho rozhodnutí spatřovat nezákonný zásah či nikoliv. Stěžovatelka svůj požadavek nezobecnila na tvrzení, že nezákonný zásah spočíval v nevrácení existujícího vratitelného přeplatku vzniklého z úroku z neoprávněného jednání správce daně.

III. B
K vlivu zrušujícího rozsudku NSS na existenci nezákonného zásahu

[25] Městský soud zkoumal existenci nezákonného zásahu formulovaného stěžovatelkou s přihlédnutím k rozsudku NSS ze dne 9. 3. 2017, čj. 1 Afs 265/2016-33. Tímto rozsudkem NSS zrušil rozsudek ze dne 13. 9. 2016, čj. 6 A 221/2013-53, kterým městský soud přikázal žalovanému, aby zaevidoval úrok z neoprávněného jednání správce daně podle § 254 odst. 1 daňového řádu za období od 1. 4. 2012 do 25. 6. 2013 na osobní daňový účet stěžovatelky.

[26] NSS ve shora uvedeném rozsudku mj. uvedl, že městský soud nesprávně stanovil datum, za které náleží úrok podle § 254 odst. 1 daňového řádu, neboť úrok nelze přiznat za období před vydáním platebního výměru neuznávajícího nadměrný odpočet uplatněný stěžovatelkou (srov. odstavec [25] a [26] citovaného rozsudku NSS). NSS zároveň uvedl, že městský soud nedostatečně odůvodnil své závěry ohledně naplnění podmínek pro přiznání úroku podle § 254 odst. 4 daňového řádu, a vyslovil pochybnosti, zda jsou tyto podmínky v případě stěžovatelky vůbec naplněny (srov. odstavec [27] až [33] citovaného rozsudku NSS).

[27] Městský soud je v dalším řízení o (první) zásahové žalobě stěžovatelky v souladu s § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán právním názorem NSS ohledně délky období, za které lze přiznat úrok z neoprávněného jednání správce daně, a zároveň bude zkoumat naplnění podmínek pro přiznání tohoto úroku. Výsledek zkoumání městského soudu ohledně splnění podmínek pro přiznání úroku nelze předjímat a vznik úroku není ani předmětem nynějšího řízení o (druhé) zásahové žalobě stěžovatelky. S ohledem na závazný právní názor vyslovený NSS je ovšem nepochybné, že úrok z neoprávněného jednání správce daně nebude stěžovatelce přiznán za celé období, které v (první) zásahové žalobě požaduje, neboť městský soud nemá možnost se od názoru NSS odchýlit (srov. např. aktuální rozsudek NSS ze dne 12. 4. 2017, čj. 1 As 74/2017-28). Změní-li se délka období, za které by byl úrok v případě splnění ostatních podmínek přiznán, musí se nutně změnit i jeho výše.

[28] Podle § 87 odst. 1, větou před středníkem, s. ř. s. rozhoduje soud o zásahové žalobě na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí. Zrušujícím rozsudkem NSS nastala situace, kdy neexistuje pravomocné soudní rozhodnutí o první zásahové žalobě stěžovatelky, kterým byla žalovanému stanovena povinnost předepsat úroky podle § 254 odst. 1 daňového řádu za konkrétní období v konkrétní výši. Vzhledem k důvodům zrušujícího rozhodnutí NSS bylo ke dni vydání napadeného rozhodnutí v nyní projednávané věci zřejmé, že stěžovatelce nemohl vzniknout úrok podle § 254 odst. 1 daňového řádu za celé období požadované stěžovatelkou v její první zásahové žalobě. Zároveň nebylo postaveno najisto, zda stěžovatelce úrok podle § 254 odst. 1 daňového řádu

vůbec náleží, jinými slovy, zda nepředepsání úroku podle § 254 odst. 1 daňového řádu správcem daně bylo nezákonným zásahem. Tyto skutečnosti byl městský soud povinen vzít při svém rozhodování o nynější (druhé) zásahové žalobě v úvahu.

[29] Městský soud v rozsudku správně poukázal na propojenost obou tvrzených zásahů, které stěžovatelka napadla žalobou. V nyní projednávané věci se stěžovatelka domáhala vyplacení konkrétní částky ze svého osobního daňového účtu. To znamená, že k nezákonnému zásahu, tak jak jej formulovala stěžovatelka v petitu žaloby, mohlo dojít pouze v případě, že zde existuje vratitelný přeplatek ve výši 360 781 Kč vzniklý z předepsání úroku podle § 254 odst. 1 daňového řádu. Existence takového přeplatku (a povinnost žalovaného jej předepsat na osobní daňový účet stěžovatelky) je ovšem nyní předmětem řízení o (první) zásahové žalobě stěžovatelky vedeného městským soudem pod sp. zn. 6 A 221/2013, ve kterém nebylo doposud pravomocně rozhodnuto. Nezákonným zásahem nemůže být nevyplacení stěžovatelkou přesně vyčíslené částky, není-li doposud pravomocně rozhodnuto, že tato částka má být stěžovatelce předepsána na osobní daňový účet jako úrok z neoprávněného jednání správce daně. Stěžovatelkou tvrzený zásah v době rozhodování městského soudu netrval. Za takové situace není naplněna podmínka existence nezákonného zásahu a městský soud žalobu správně zamítl (k podmínkám důvodnosti zásahové žaloby srov. odstavec [15] výše). Kasační stížnost proto není důvodná.

[30] Na výše uvedeném nemůže nic změnit ani existence rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 10. 2016, čj. 7438434/16/2001-52525-108460, kterým žalovaný, vázán rozsudkem městského soudu, deklaratorně rozhodl o výši úroku z neoprávněného jednání správce daně. Jak správně poukázal ve svém rozsudku městský soud, je nutné rozlišovat mezi rozhodnutím žalovaného a jeho faktickými úkony – předepsáním úroku a vrácením vratitelného přeplatku daňovému subjektu. Pokud by totiž bylo rozhodnutí totožné s jedním z uvedených faktických úkonů, nemohla by je oba stěžovatelka napadat zásahovou žalobou, jak nyní činí. Sama stěžovatelka si tak svým jednáním protiřečí, když na jedné straně požaduje, aby městský soud na základě její (první) zásahové žaloby přikázal žalovanému předepsání úroků na osobní daňový účet stěžovatelky, a zároveň v nyní projednávané věci ztotožňuje rozhodnutí žalovaného s předepsáním úroků.

[31] NSS ve svém rozsudku ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 As 79/2008-128, na který upozorňuje stěžovatelka ve své kasační stížnosti, uvedl ve shodě s názorem Ústavního soudu vyjádřeným v nálezu ze dne 9. 10. 2003, sp. zn. IV ÚS 150/2001, publ. pod. č. 117/2003 SbNU ÚS, že odrazem zásady presumpce správnosti veřejnoprávních aktů ve vztahu jedinec – správní orgán je zásada ochrany dobré víry a ochrany nabytých práv, která je v pozitivním právu upravena v § 2 odst. 3 s. ř. K porušení této zásady v projednávaném případě nedošlo, neboť stěžovatelka nebyla v době rozhodování městského soudu o první zásahové žalobě v dobré víře, že jí částka 360 781 Kč náleží.

[32] Stěžovatelka iniciovala řízení o první zásahové žalobě projednávané městským soudem pod sp. zn. 6 A 221/2013 a je v něm zastoupena stejným právním zástupcem jako v nyní projednávané věci (totožný právní zástupce zastupoval stěžovatelku i v dalších 14 věcech v minulosti projednávaných zdejším soudem). Stěžovatelce byl prostřednictvím jejího právního zástupce doručen zrušující rozsudek NSS, a musela si tedy být plně vědoma neexistence nezákonného zásahu v rozsahu, který svou první zásahovou žalobou vymezila.

pokračování

Žalovaný o existenci zrušujícího rozsudku NSS informoval městský soud na ústním jednání konaném 16. 5. 2017, na kterém byl za stěžovatelku přítomen její právní zástupce. Pokud za této situace stěžovatelka nereflektovala nastalou změnu skutkových okolností a na ústním jednání setrvala na svém žalobním návrhu, tj. požadovala vyplacení konkrétní částky, nelze hovořit o zásahu do dobré víry stěžovatelky. Skutečnost, že rozhodnutí žalovaného nadále existuje, nezakládá sama o sobě úspěšnost stěžovatelky v řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu, ve kterém, jak je uvedeno výše, městský soud správně přihlížel i k dalším okolnostem, včetně zrušení rozsudku městského soudu, na jehož základě žalovaná předepsala úrok na osobní účet stěžovatelky.

[33] Městský soud posoudil správně i požadavek stěžovatelky na přiznání úroku podle § 155 odst. 5 daňového řádu z částky 360 781 Kč. Úrok nemohl stěžovatelce vzniknout, pokud není postavena najisto existence nároku stěžovatelky na vratitelný přeplatek ve výši 360 781 Kč. Úrok podle § 155 odst. 5 daňového řádu by se v případě stěžovatelky počítal ze zadržované částky, kterou by byl žalovaný povinen stěžovatelce vyplatit podle § 254 odst. 1 daňového řádu. Pro výpočet úroku a případné uhrazení stěžovatelce je tedy nutné, aby byla známa výše zadržované částky, což, jak plyne z výše uvedeného, nyní dáno není.

IV. Závěr a náklady řízení

[34] Námitky stěžovatelky nebyly důvodné, NSS při přezkumu napadeného rozhodnutí městského soudu nezjistil nedostatky, ke kterým by byl podle § 109 odst. 4 s. ř. s. povinen přihlížet z úřední povinnosti. Kasační stížnost proto v souladu s § 110 odst. 1, větou poslední, s. ř. s. zamítl.

[35] Stěžovatelka neměla v tomto soudním řízení ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.); žalovanému nevznikly v tomto řízení náklady nad rámec jeho běžné činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. září 2017

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu